

Begravenis en Crematie Onderneming Van Vuure

Uitvaarten sinds 1896

Begrafenis en Crematie Onderneming Van Vuure

Uitvaarten sinds 1896

BRAM VAN DER SCHUYT

Dit jaar besteedt Eigen Perk aandacht aan een aantal bedrijven die meer dan honderd jaar in ons dorp gevestigd zijn en mede daardoor bij ons Hilversummers een bekende en vertrouwde naam hebben opgebouwd. De Begrafenis en Crematie Onderneming Van Vuure is zo'n bedrijf. Opgericht in 1896 heeft Van Vuure de uitvaart verzorgd van vele Hilversummers maar ook van gestorvenen uit ander Gooise gemeenten. Een gesprek met de heer Dirk van Vuure, de kleinzoon van de oprichter van het bedrijf.

Een ondernemende jongeman uit Oostzaan

Met een begrafenis-onderneming hopen we in ons leven zo weinig mogelijk te maken te hebben, maar vroeger of later is het onontkoombaar. Een dierbare overledene dient opgebaard en begraven of gecremeerd te worden, wettelijk binnen zes dagen na het overlijden. Daarenboven vereist de wet een aantal formaliteiten waar de nabestaanden geen of nauwelijks weet van hebben, zoals bijvoorbeeld de aangifte van het overlijden bij de gemeentelijke burgerlijke stand. Een uitvaartonderneming kan voor dit alles zorg dragen. Een van de grootste en oudste ondernemingen op dit gebied is Van Vuure, die al meer dan honderd jaar in Hilversum gevestigd is.

De grondlegger van het bedrijf, Dirk van Vuure, streek in 1895 op de jeugdige leeftijd van 18 jaar in Hilversum neer om hier als verzekeringsagent een bestaan op te bouwen. Hij was afkomstig uit Oostzaan, waar niet veel te beleven viel, en zag in het toen snel groeiende Hilversum kennelijk meer mogelijkheden. Al spoedig trad hij als 'parttimer' in dienst van de Eerste Protestantse Begrafenis-Vereeniging die toen in ons dorp begrafenissen verzorgde.

De combinatie van verzekeringen verkopen en begrafenissen verzorgen kwam destijds veel voor. Al spoedig verlegde de jonge Van Vuure het accent naar het laatste en reeds in 1896 kreeg hij het in de begrafenisvereniging voor het zeggen. De verenigingsstructuur bleef de eerste tijd gewoon gehandhaafd maar in 1913 zette hij de vereniging om in een Naamloze Vennootschap met aandeelhouders en commissarissen. De ondernemer had geld nodig om te investeren in vooral nieuwe koetsen en paarden. De N.V. Hil-

In deze advertentie, geplaatst in het Adresboek van Hilversum 1904/1905, prijst de jonge Dirk van Vuure zijn diensten als begrafenisondernemer aan. Persoonlijk staat hij in dat adresboek nog steeds vermeld als 'assuradeur'.

D. VAN VUURE,

**Directeur der Eerste Protest.
Begrafenis-Vereeniging.**

LANGESTRAAT 18.

Beschikt over Eerste klas Lijk- en Volgoetsen.

In 1913 werd de begrafenisvereniging omgezet in een Naamloze Vennootschap. Door de uitgifte van aandelen verwierf Dirk van Vuure de middelen die hij nodig had voor de aanschaf van nieuwe koetsen en paarden. (coll. Van Vuure)

versumsche Begraffenis Vereeniging met Dirk van Vuure als directeur werd een normaal, commercieel geleid bedrijf.

Van koetsen naar auto's

De onderneming was gevestigd aan de Langestraat 18 (een pand dat juist in de afgelopen zomer werd afgebroken). Dirk werkte vanuit zijn huis want hij woonde daar ook. Voor de stalling van koetsen en paarden en de opslag van materiaal beschikte hij over het pand aan het Langgewenst, nummer 20, welk gebouwtje daar nog steeds staat. Het is thans voor opslag in gebruik bij de directie van de markt. Al rond 1915 kocht Dirk de eerste 'automobielen' die spoedig de vertrouwde koetsen zouden vervangen. Kleinzoon Dirk: Die auto's betekenden een grote verbetering. Nabestaanden vonden al spoedig een auto deftiger dan een koets. In het bijzonder voor begrafnissen buiten Hilversum was een auto ook veel handiger. In de tijd van de koets werd de kist eerst pontificaal naar het station gereden, daar in een goederenwagen gezet en bijvoorbeeld in Amsterdam weer uitgeladen. Daar moesten dan wel weer koetsen klaar staan om de stoet in stijl naar de plaatselijke begraafplaats te rijden. Dat alles vereiste veel organisatie en bracht nogal wat kosten met zich mee. Met de komst van de auto was transport per trein niet meer nodig en kon de stoet direct vanuit Hilversum overal naar toe gereden worden.

De opslagcapaciteit aan het Langgewenst werd al spoedig te klein. Om zowel koetsen (en paarden) als auto's te herbergen, kocht Van Vuure extra ruimte aan het Noordse Bosje, welke ruimte nog steeds in gebruik is. Het pand aan

Op Langgewenst 20 heeft de begrafenisonderneming lange tijd zijn paarden en koetsen gestald. Na de ingebruikname van ruimere stalling aan het Noordse Bosje bleef het gebouw in gebruik als opslagruimte tot het in 1975 werd verkocht. Het wordt nu gebruikt voor de opslag van materialen voor de markt aldaar. (coll. Van Vuure)

Toen vanaf 1915 auto's werden ingezet fungeerden de stallen ook als garage. Al spoedig namen de auto's het van de paarden over, maar begraven per koets bleef nog tot de jaren veertig mogelijk. (coll. Van Vuure)

Vlak voor het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog kocht Van Vuure een aantal Amerikaanse auto's van het merk 'Buick'. Als volgauto's waren deze grote Amerikanen direct inzetbaar, voor het gebruik als lijkauto moest de carrosserie ingrijpend verbouwd worden. (coll. Van Vuure)

het Langgewenst diende al spoedig uitsluitend voor opslag van materialen en werd tenslotte (in 1975) aan de marktdirectie verkocht. Rond 1920 verhuiste Dirk zijn kantoor annex woonhuis van de Langestraat naar de 's-Gravelandseweg op de hoek van de Oude Torenstraat.

Een rouwcentrum aan het Melkpad

Was de introductie van de auto al een belangrijke gebeurtenis, een tweede mijlpaal in het bestaan van het bedrijf was de bouw van een rouwcentrum in 1934. Een ontwikkeling in het buitenland had de inventieve ondernemer Dirk van Vuure tot deze stap geïnspireerd en als eerste in Nederland liet hij een gebouw neerzetten dat speciaal als rouwcentrum was ontworpen. Het ontwerp van architect Bakker omvatte ook een *Chapelle Ardente* waar overledenen konden worden opgebaard en waar familie en vrienden de laatste eer konden komen bewijzen. De bouw van het centrum betekende wederom een verhuizing en wel naar het Melkpad, waar de onderneming nog steeds is gevestigd. De oude boerderij aan het Noordse Bosje gelegen achter het rouwcentrum en recht tegenover de stalling in die straat werd bij het geheel betrokken en Van Vuure richtte daar een timmerwerkplaats in. Het was toen gebruik dat de begrafenisonderming ook de kist maakte en een timmerman in vaste dienst was daar de hele dag mee bezig. In de jaren na de oorlog namen gespecialiseerde fabrieken die taak over.

De tweede generatie

Dirks zoon Cornelis Jan (Kees) die in 1907 was geboren werd in de jaren dertig steeds meer bij de leiding van het bedrijf betrokken en nam in 1941 ook

Vanaf de Middeleeuwen waren praktisch alle toegangswegen tot een kerkhof voorzien van ijzeren roosters, duivelsroosters genoemd. Zo kon de duivel met zijn bokkepoten niet op het kerkhof komen om de rust van de overledenen te verstoren. In de praktijk van alle dag waren de roosters vooral nuttig om de dorpsvarkens uit het kerkhof te weren en gewroet bij de graven te voorkomen. (coll. Van Vuure)

Al in 1934 richtte Dirk van Vuure als eerste in Nederland een rouwcentrum in dat speciaal voor dit doel was ontworpen. Overledenen konden daar in een passende omgeving worden opgebaard waar ook rouwplechtigheden konden plaats vinden. Deze foto uit 1935 toont de Chapelle Ardente van het centrum aan het Melkpad. (coll. Van Vuure)

formeel die leiding over. Van Vuure breidde zijn activiteiten uit naar Bussum, waar in 1954 een rouwcentrum werd ingericht aan de Generaal de la Rey laan. Het centrum aan het Melkpad werd verfraaid en uitgebreid met faciliteiten om stoffelijke overschotten tijdelijk te conserveren, een balsemkamer en een koelcel. Thanatopraxie heet dat in begrafeniskringen. Overigens zijn aan conservering sinds 1950 wettelijke grenzen gesteld. De wet- en regelgeving eist dat stoffelijke overschotten ook letterlijk tot stof wederkeren en dat met een minimum aan bodemverontreiniging. Om die reden zijn in ons land alleen houten kisten toegestaan en metalen kisten verboden. In Duitsland is de wet nog

strenger; daar mag in een lijkst geen spaanplaat of kunststof verwerkt worden. Het stoffelijk overschot moet in een lijkwade van biologisch volledig afbreekbaar textiel worden gehuld.

Uitbreiding en versterking

Kees van Vuure stierf in 1970 maar al in 1954 had de derde generatie Van Vuure zich aangediend. Toen trad diens zoon, de 18-jarige Dirk, genoemd naar zijn grootvader, bij het bedrijf in dienst en na het overlijden van Kees kon de jonge Dirk de leiding moeiteloos van zijn vader overnemen. Vader Kees had behalve een zoon ook drie dochters waarvan één, Hanneke, later de leiding van het bedrijf is komen versterken. De thans 64-jarige Dirk van Vuure heeft als directeur het familiebedrijf verder uitgebreid in de richting van 's-Graveland (1976) en Laren (gepland eind 2000). Bestuurlijk is hij zeer actief, zowel in Nederland als ook op internationaal niveau. Als president van de *Fédération Internationale des Associations de Thanatologues* gaf hij tot voor kort leiding aan het international streven om het transport van stoffelijke overschotten 'over de grens' van allerlei achterhaalde formaliteiten te ontdoen. Met 600 uitvaarten per jaar en 15 vaste personeelsleden heeft 'Dirk II uit het huis Van Vuure' zijn bedrijf gemaakt tot een uitvaartonderneming van regionale en in sommige opzichten van nationale betekenis.

Tot in de jaren zestig maakte Van Vuure zelf de kisten voor de overledenen die hij begroef. Achter het rouwcentrum was daartoe een werkplaats ingericht in een oude boerderij aan het Noordse Bosje. Er was één timmerman in vaste dienst die in drukke periodes hulp kreeg van 'parttimers'. Fabrieken hebben dit handwerk overgenomen. De boerderij is afgebroken. De ruimte die vrij kwam wordt sindsdien als parkeerterrein gebruikt. (coll. Van Vuure)